

Jón Karl Helgason i el mateix Dović, *Great Immortality. Studies On European Cultural Sainthood* (2019).

Sense ser oficialment plenària, la ponència a càrrec de Roger Friedlein (Ruhr-Universität Bochum) en tenia tot l'aire. En una lectura acarada dels dos grans poemes èpics de Verdaguer, pautada pel concepte d'autoreflexió i el lligam hermenèutic entre tots dos textos, Friedlein va identificar la tensió entre el cant individual, vinculat a l'acomiadament d'un món que cau justament però que tanmateix és enyorat, i el cant coral, hímic, de les fundacions, d'una victòria que tot i ser lluminosa no sap anul·lar l'enyor. Va assenyalar, també, la possibilitat d'entendre la relació entre *L'Atlàntida* i *Canigó* com una estructura de significat que aconsegueix la mena de poesia que l'altre anuncia, que va concretar, per exemple, en una interpretació del cant de Gentil, que implicaria, doncs, no només una renúncia emmarcada en els límits del personatge sinó una renúncia poe-
tològica.

Hi va haver, també, un gran nombre de comunicacions, que van respondre amb diferents perspectives la crida del Col·loqui d'enguany, des de la recepció de crítics i creadors a l'excursionisme i l'organografia vegetal; les tals aportacions es recolliran si no totalment, parcialment, al proper *Anuari Verdaguer*. Voldria destacar-ne la intervenció de Joan Santanach (UB), que va alertar que no es deixessin de banda els *papers* autorials a l'hora d'editar les obres de Verdaguer. Encarregat d'editar *Canigó* a l'OCEC, va oferir un petit tast d'algunes variants d'autor, fins ara intocades, sorprenents i de gran interès —com ara l'addició del monestir de Ripoll o l'incorporació del cant X. De gran interès, tanmateix, no només per a l'estricta filologia —no mai estanca— sinó, també, per a la història literària i per als estudis hermenèutics.

El darrer dia es va concloure amb la recapitulació de Ramon Pinyol, «La renovació dels estudis sobre Verdaguer: el reconeixement d'un clàssic», que va anar des del «rústec genial» de Riba a, *lato sensu*, el Hölderlin català de Molas i Torrents, això és, la consolidació de Verdaguer al cànon; una síntesi imprescindible per a tots aquells que accedeixin de nou a l'estudi de Verdaguer. El Col·loqui es va tancar homenatjant Ricard Torrents, amb l'anunci de l'estrena de *Ricard Torrents, memoria viva: «La literatura i el descobriment de la pàtria mítica»*. Torrents va fer un petit parlament i, colpit, va llegir el poema «Vora la mar». La de Torrents va ser l'última “apropiació”, la presència del poeta al llarg de tota una vida: «per què, per què, enganyosa poesia, | m'ensenyes de fer mons?».

Albert GENE
Universitat de Barcelona

XVI Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics (12 i 13 de novembre de 2021). — El Grup d'Estudis Etnopoètics (GEE) —grup que és sota l'empara de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, filial de l'Institut d'Estudis Catalans— convoca trobades anuals de caràcter rotatiu pels territoris del domini lingüístic des de l'any 2005. El seu objectiu és reunir esforços en un grup multidisciplinari que intercanvia experiències i projectes sobre l'etnopoètica. Des d'aquella data, se n'ha fet una cada any, dedicada a un tema central entorn del qual es presenten comunicacions que, posteriorment, són elaborades en forma d'article i publicades en un llibre. Enguany, s'ha esdevingut la XVI Trobada i s'ha celebrat a la ciutat de Girona.

Així, els dies 12 i 13 de novembre de 2021 la capital del Gironès va acollir la XVI Trobada del GEE, dedicada a «La representació etnopoètica del mal». Es va desenvolupar a les instal·lacions de la Biblioteca de la Universitat de Girona (UdG), amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Girolins (IEG), la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada – Carles Fages de Climent, la Càtedra Ferrater Mora —totes dues de la Universitat de Girona—, la Universitat d'Alacant, la

Universitat de les Illes Balears, la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat de València, la Casa de Cultura de la Diputació de Girona, el Foment de Girona i Connexió Papyrus.

La nit del dia 11, va tenir lloc la benvinguda informal als assistents amb el concert d'Aina Palmer: «De Butonis a trols. Un recorregut musical per la història del mal», a l'Auditori Josep Viader de la Casa de Cultura de Girona. Però no va ser fins l'endemà al matí que van començar les jornades.

La inauguració i la rebuda dels participants va ser el dia 12 de novembre al matí i va anar a càrrec de Carla Riera, en representació de la UdG, de Narcís Soler, com a president de l'IEG, i del grup gestor del GEE, Àngel Vergés, Alexandre Bataller i Carme Oriol. I, tot seguit, es van pronunciar les dues ponències inaugurals: «La representació del diables en el Viatge al Purgatori de sant Patrici i en altres textos medievals», de Xavier Renedo, i «Bruixes, diables i dracs: imatges llegendàries del mal en la narrativa breu de Víctor Català», de Carla Riera.

Després d'una pausa, es va iniciar la primera tanda de comunicacions, encapçalada per Josefi-na Roma, que va presentar «Ans deslliureu-nos del mal», i continuada per Bàrbara Duran amb «El cant com a conjur contra el mal. Transcripció i comentari de variants de El Comte Arnau a Mallorca». A la tarda hi va haver la segona tanda de comunicacions i la presentació de diversos actes etno-poètics esdevinguts durant el 2021 i nous materials bibliogràfics publicats.

En primer lloc, doncs, es va poder escoltar «La mola: una representació del mal a Osona», de Xavier Roviró i Carme Rubio; «Mentre el dimoni dorm. Les figures del mal a les cançons de bressol», de Vicent Garcés; «“Més mal que el dragó...” Una visió etno-poètica sobre serps i dracs valencians», d'Alexandre Bataller; «Quan el dimoni viu a ta casa. El romanç de “La mala suegra”», d'Amparo Rico; i, finalment, es va poder veure el vídeo que Tomàs Vibot havia preparat per exposar de «De parricida a fetillera: la base històrica de na Joana de Peguera».

I, en segon lloc, Carme Oriol va parlar de l'Any Palmira Jaquetti, del qual va ser comissària del 2 de març de 2020 al 8 de maig de 2021, i va presentar les publicacions *Palmira Jaquetti* (Quaderns de la Càtedra Josep Anton Baixeras, 7) i *Em lliga la beutat de cada flor. Poesia escollida de Palmira Jaquetti i Isant* (Publicacions URV). La mateixa Oriol, va presentar també el llibre *A History of Catalan Folk Literature* (John Benjamins) i, juntament amb Emili Samper, el número 9 (2020) de la revista *Estudis de Literatura Oral Popular/Studies in Oral Folk Literature*. Tot seguit, Emili Samper va parlar del llibre *La llegenda* (Ed. Reichenberger). Bàrbara Duran va presentar *Deixem lo dol. Goigs i músiques de Pasqua al tercer millenni* (Món de llibres) i *Les cantadores de Maria de la Salut* (Leonard Muntaner editor). Joana M. Serra va donar notícia de *La cuina del Tradicionari. Un recorregut pel calendari gastronòmic de Mallorca* (Fundació Mallorca Literària i El Gall Editor) i *Calendari folklòric de Mallorca. Volum Tardor* (Fundació Mallorca Literària i Saïm Edicions). I Joan Borja va tancar aquest apartat amb la presentació dels llibres *Sant Vicent Ferrer en l'imaginari popular valencià* (Acadèmia Valenciana de la Llengua) i *Enric Valor, memòries* (Institució Alfons el Magnànim), així com l'àlbum il·lustrat *Valor, Maria!* (Andana).

La primera jornada de la Trobada es va cloure amb «Música i folklore: concert interactiu» d'Aina Palmer, al Foment de Girona, i un sopar de grup.

L'endemà, dia 13 de novembre, es va poder escoltar la tercera i última tanda de comunicacions i es va celebrar l'assemblea anual del GEE. Així, M. Magdalena Gelabert va pronunciar «Les dones i el mal a l'*Aplec de Rondalles Mallorquines* d'Antoni M. Alcover»; Caterina Valriu va parlar dels «Personatges malvats en el llegendari del Corpus Penya-Arxiduc: una aproximació»; Ronald Puppò va presentar la comunicació «A la recerca del mal en el poema “El mal caçador” de Joan Maragall»; Joan Borja, «La representació del mal en les *Rondalles valencianes* d'Enric Valor»; Àngel Vergés, «El mal el té la CUP: Folklore *on line* abans del pas al costat d'Artur Mas»; i va cloure les comunicacions Emili Samper amb «La metàfora del zombi com a expressió del pànic a les epidèmies».

La XVI Trobada va acabar amb la visita guiada pels carrers del nucli antic de la ciutat: «La memòria secreta de la Girona pecadora», a càrrec del periodista i escriptor Gerard Bagué.

Esperarem amb deler la XVII Trobada del GEE, prevista per al 4 i 5 de novembre de 2022, a Menorca, i que girarà al voltant de l'Obra del Cançoner Popular, que l'any que ve celebrarà els 100 anys del seu inici.

Sílvia VEA VILA
Universitat Rovira i Virgili - GEE

Homenatge de la Societat d'Onomàstica al professor Emili Casanova en el seu 65è aniversari (Universitat de Barcelona, 1 d'octubre de 2021). — Hi ha persones que es fan estimar de tothom. I el professor Emili Casanova, catedràtic de la Universitat de València (UV) i membre estat de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), n'és un cas ben clar. Els seus companys de la Societat d'Onomàstica (SdO), que actualment presideix, li van retre un homenatge, sentit i sincer, aprofitant l'avinentsa del seu 65è aniversari. L'acte va tenir lloc la tarda del divendres 1 d'octubre de 2021, a l'aula Joan Maragall de l'edifici històric de la Universitat de Barcelona (UB). Gràcies a la complicitat de companys i amics, i també de la seva esposa, Conxeta Cerdà, i dels seus fills, Marc i Aitana, Casanova hi va comparèixer pensant-se que l'esperava una més de les reunions de la junta de la societat científica esmentada. Tot just la seva imatge va aparèixer al llindar de la porta de l'antiga aula 111, però, l'homenatjat es va veure sorprès per un càlid i llarg aplaudiment que tots els assistents li vam oferir posats dempeus i que ell va rebre visiblement emocionat.

La taula presidencial estava formada per Enric Ribes, membre de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i director de l'Oficina d'Onomàstica d'aquesta institució; Joan Rafael Ramos, vicepresident de l'AVL i catedràtic de la UV, i Mar Batlle, tècnica de l'Oficina d'Onomàstica de l'IEC i professora a la UB. Per raons de força major hi faltava, ben a desgrat seu, la persona de qui havia partit la iniciativa de l'homenatge: el catedràtic de la UB i membre de l'IEC José Enrique Gargallo, el qual va haver d'intervenir per mitjans telemàtics. El primer a prendre la paraula va ser Ribes, que va explicar com la junta directiva de la SdO havia acollit amb entusiasme la proposta d'homenatge «al professor, al mestre, al promotor onomàstic, a l'activista cívic, a l'amic Emili Casanova», i també va donar les gràcies a la UB per haver cedit l'espai on ens havíem aplegat.

Tot seguit, es va produir la intervenció per videoconferència del professor Gargallo, que va recordar com havia fet la coneixença de Casanova, el llunyà juliol de 1983, i va resseguir com s'havia anat forjant l'amistat que ara els uneix, a través d'un reguitzell de trobades que tenien com a teló de fons l'estudi dels parlars castellans —anomenats també *parlars xurros*— del País Valencià. Gargallo va voler deixar constància de la gratitud cap a tots els qui havien fet possible que la seva idea d'homenatjar Casanova fructifiqués: Mar Batlle, coeditora del volum *Mirades sobre Emili Casanova en el seu 65è aniversari* (Barcelona: Societat d'Onomàstica, 2021); els setze autors que hi van contribuir aportant-hi la seva visió sobre l'homenatjat; Òscar Bagur, que va encarregar-se de la maquetació de l'obra; la SdO, que en va assumir les despeses, i M. Reina Bastardas, que va contribuir a organitzar l'acte de presentació del llibre.

A continuació va prendre la paraula Batlle, com a curadora, juntament amb Gargallo, del volum d'homenatge i va destacar que la lectura de les catorze semblances que s'hi apleguen, encomanades a amics i col·laboradors estrets de Casanova, revela que «hi ha caracteritzacions que es van repetint al llarg de les mirades, com ara la humilitat, la bonhomia, la generositat, la fidelitat, l'avidesa de saber». Batlle va desgranar el rosari de contribucions que integren el llibre. Després de la presentació dels editors, el volum s'obre amb una «Carta a Emili Casanova» escrita per Joseph Gulsoy, la qual va seguida pels perfils de l'homenatjat que tracen Maite Mollà, Aigües Vives